

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокое число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Реданция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. І. п. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в насажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише напередіне застережене.

Рекламації неопечатані в вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Злука Босни і Герцоговини з монархією.

(+) Вижидає від кількох днів злука Босни й Герцоговини з австро-угорскою монархією вже є довершеною подією. Сі краї заняла Австро-угорська монархія наслідком постанов берлінського договору в 1878 р., в котрім не висловлено виразного визволення згід турецької зверхности, і доси управляла ними. В дійсности отже сі краї входили в склад монархії, хоч злука їх формально не була проголошена, і особливо під управою бувшого міністра Калляя двинули ся з довговікового занепаду до високого розвитку культурного і нарово-господарського. В 1880 р. влучено Босну і Герцоговину до австро-угорської цлової області, в 1881 заведено там загальну військову службу а в 1882 цивільну адміністрацію і тим способом затирала ся сліди в тих краях давного турецького володарства а входив європейський державний лад.

Проголошенє Болгарії независимим царством наслідком відмови турецької конституції, вимагало також устаєня державно-правного становища Босни й Герцоговини. Із зміною внутрішних відносин в тих краях і в управі треба було усунути се баламутство, яке могло би було виринути наслідком віднови турецької конституції що до мнимої зверхности султана над сими краями, а також запобігти можливим коромолам великосербських агітаторів. Монархія поробила протягом літ великі вклади, щоби донести сі краї до європейского ладу і стану і тим способом набула право власности, хоч оно не було формально висловлене берлінським договором, до сих країв, котрі обнимають 928 квадратних миль і числять около 1¹/₂ мільона населеня хорватско-сербского, розділеного на три часті віроісповідні (православні около 45%, католики около 20%, а музулмани около 35%).

З проголошенем злуки Босни і Герцоговини Австро-угорська монархія заявила готовість стягнути війська свої з Новобазарского санджаку, наколи Туреччина признасть право монархії до згаданих країв, а тим самим монархія заявила, що не має ніяких заборних намірів що до Македонії аж по Солунь, хоч тим не зрікає ся признаних їй берлінським договором прав до доріг по Солунь. Се проголошенє злуки висловлене в цісарських відручних письмах, котрі подаємо рівночасно на иншім місци, виданих до міні-

стра-президента бар. Бека, до міністра заграничних справ бар. Еренталья, до спільного міністра скарбу і управителя Босни й Герцоговини бар. Бурияна і у відозві до населенців сих країв.

Отвертим лишено питає правно-політичного становища Босни й Герцоговини у внутрі монархії, щоби тим способом в теперішній хвилі не викликувати нових трудностей і спорів, чи Босна й Герцоговина має бути влучена до австрійських країв, чи до угорських, чи до Хорватії. Сею справою будуть займатися обопільні парламенти, австрійський і угорський і спільні делегації.

Відручні письма цісарські про злуку Босни і Герцоговини.

Урядова Wiener Ztg з д. 7. жовтня с. р. оповіщує отсі письма відручні цісарські:

Любий бар. Бек! Я бачив ся спонуканим розтягнути право своєї зверхности над Босною й Герцоговиною і примінити право наслідства мого Дому до тих країв та надати їм рівночасно конституційний устрій. Пересилаючи рівночасно відпис моїх відручних письм, які я сучасно видав до міністра мого Дому і заграничних справ і до спільного міністра скарбу, взиваю Вас, щоби сте по мысли §. 5 закона з 22. лютого 1880 р. Дн. зак. держ. ч. 18 вчинили, що належить ся, в ціли внесеня потрібних предлог в державній раді.

Будапешт 5. жовтня 1908.

Франц Йосиф в. р.

Бек в. р.

(Таке саме письмо вислано до міністра-президента угорского д-ра Векерле).

Любий бар. Еренталь!

Перенятий незмінним переконанем, що високі культурні і політичні цілі, для котрих австро-угорська монархія підняла ся обсади і управі Босни й Герцоговини і що важкими жертвами досягнені висліди дотеперішньої управі можуть бути забезпечені лише відповідним потребам устроєм конституційним а для єго заведеня одначе витворенє яєних і уладжених відносин правних обидвох тих країв немінучим услівем, розширяю право своєї зверхности на Босну й Герцоговину, а заразом впроваджую право наслідства мого Дому на ті краї. В ціли заяви моїх мирних замірів, які мною при тім немінучим зарядженю кермували, розпоряджую опорожненє Новобазарского санджаку з війск моєї армії доси там уставлених.

Будапешт 5. жовтня 1908.

Франц Йосиф в. р.

Еренталь в. р.

Любий бар. Буриян! Я рішив ся примінити право моєї зверхности як і наслідство мого Дому також до Босни й Герцоговини. Рівночасно пересилаю Вам відозву звернену до населеня обидвох тих країв і поручаю Вам, щоби сте вчинили що належить ся в ціли беспроволочного оповіщеня. Яко незмінну ціль маю перед очима і в се мою сильною волею запевнити населеням Босни й Герцоговини горожанські права.

Крім личної свободи і запевненя охорони власности, обичаїв і звичаїв, береженя домашнього права і свободи печати, котрі вже запоручені єствуючими законами, має бути віддана під законну охорону свобода переселюваня як і тайна листова, вже й тепер бережена, дальше юдикатура через дотичного судію, право петиціонованя, право товариств і зборів. Перенятий переконанем, що конечним є витворенє інституції конституційної супроти культурного стану населеня і потреби поруки законно признаних горожанських прав, заряджую, щоби потребам населеня що до відповідної участі в полагоді краєвих справ вдоволено з підмогою краєвої репрезентатив в виді відповідним віроісповідним відносинам, які унаслідженюму суспільному укладови населеня. Репрезентативне тіло, яке має бути утворене, збудоване на засаді репрезентативі інтересів, має бути можливо вірним відсвіденем єствуючих в обидвох краях відносин народних, віроісповідних і політичних.

Для того мають визначні достойники, що передують просвітою і становищем, населенні міст і сіл вибирати і представників в окремих куриях, а вибори будуть окремо відбувати ся після ісповідань, щоби тим способом охоронити не лише добру згоду між віроісповіданями, але крім того запевнити кождому ісповіданю відповідних представників. Обсяг діланя боснійско-герцоговинського союму обійме для того побіч повітових репрезентатив, які мають бути введені, законодатне право і контролю що до управі і правної опіки Босни й Герцоговини. Щоби населеню сих країв дати докази мого поважного змаганя до забезпеченя єї прав домашних, взиваю отсим Вас, щоби сте по мысли тих засад виробили відповідний начерк конституційного устрою, так щоби се могло бути як найскорше введене в житє.

Будапешт 5. жовтня 1908.

Франц Йосиф в. р.

Буриян в. р.

Відозва до народів Босни й Герцоговини!

Ми Франц Йосиф І, цісар Австрії, король Чех і т. д. Апостольский король Угорщини до населенців Босни й Герцоговини.

Коли перед людским віком наші війська переступили границі ваших країв, запевнено Вас, що не вступають яко вороги, але яко приятелі з сильною волею усунути дихо, від якого ваша вітчизна

довгими роками тяжко страдала. Слів тих, висказаних у важких хвилях, додержано. Відносини в ваших краях спокійною діяльністю і запопадливою творчістю доведено до щасливої будучини. Нині можемо з великою радістю сказати: зерно тоді кинене в зворушену землю принесло багаті плоди. Ви повинні оцінити сі почування, яко до родійство, що замість насилі і гнобленя настав порядок, що обори і торговля розвивають ся безнастанно, що зазначив ся уморальняючий вплив висшої просвіти і що розвинула ся ваша вітчизна. Маючи сю ціль перед очима, вважаємо нинішню хвилю відповідною, щоби дати обидвом сим краям новий доказ довіря, щоби піднести їх на висший ступінь політичного положеня, дати їм конституційний устрій і тим способом витворити сильні законодавні підвалини для репрезентації їх життя і потреб. Маєте забирати голос, коли буде рішати ся про справи вашої вітчизни, котра так, як доси, має мати окрему управу. Однак в цілі заведеня конституційного устрою в невідкличним услівем витворити ясні і недвозначні відносини правні обидвох країв. З того поводу, як і пам'ятаючи на звязи, які лучили в давних часах наших предків на престолі св. Стефана з обидвома сими краями, розширяємо право нашої зверхности над Босною і Герцоговиною і бажаємо, щоби також право наслідства нашого Дому найшло примінене в обидвох сих краях. Культура і добробит найде у ваших краях сталий осідок.

Населенці Босни й Герцоговини! Серед великих старань, які оточують наш престол, стараня о ваше добро матеріальне і духовне в будучині і не буде останнім. Вводимо рівне право для всіх перед законом, участь в законодавстві й управі краввими справами, рівну охорону всіх. Свобода кожного горожанина і добро цілости будуть провідною зорею нашого володарства в обидвох тих краях. З певністю покажете ся достойними того покладаного у вас довіря, відповісте на него преданністю і вірністю нашому Дому. Сподіваємо ся, що запанує гармонія між володарем а народом, ся найцінніша порука всякого державного поступу.

Франц Йосиф.

Допись.

З Брідщини.

(Спілка всеполяків з москвофілами. Що сказав митрополит о. Антоній уніятському св'ященнику в Почаєві? Де що більше правди о прогульці кацапів до Почаєва і Києва. „Вольнець“ з Галичанина під монастирськими мурами в Почаєві і его „разоблачення“. Торжество св. Йова в Берестечку яко pendant до всеславянської ідей. Наше народне і релігійне становище в Брідщині за останних 20 літ і в 1908 році).

(Дальше).

В липни сего року вибрав ся оден наш св'ященик в товаристві до Почаєва. Чомуж би ні? Стільки пишеть ся о о. Віталію на Почаївській горі, чомуж би его не пізнати. Так бо і там уніятський св'ященик не буденщина, тим то ледви зліз з фіри, вже зявив ся опікун в особі якогось хулїгана обдертого, що навязав ся проводити гостей по почаївській лаврі. Ледве наш св'ященик відв'язав ся від него, де не взяв ся якийсь батюшка, бувший дячок брідський і сей став за чічирона. На послідок запросив галицьких гостей до митрополита о. Антонія. Митрополит Антоній — постава здорова, стать величава, поздоровкавшись з гістьми, попросив сідати і давай «спрашівать».

Тут треба замітити, що української мови майже зовсім не розуміє, що буде вельми характеричне для архієрея, котрому підлягає кілька мільонів Українців. Та де більше розмова розводилась, наші гості більш розчаровувались. Митрополит Антоній показав ся вельми вузкоглядний. Для приміру подамо, що одна з перших его заміток була, що наш св'ященик „обритий“ і порівнав его з акторами. Назвав наш обряд ополяченим, бо мовляв у вас в св. Юрі нема іконостаса, та що женщины ходять за вітвар. Колиж наш св'ященик відмітив, що і наш обряд забороняє женщинам вступу в «святая святых» тільки се вийшло дехуди в звичай задля тісноти наших домів Божих, коли завважав, що і на сході є храми величаві як прим. Софійський собор, де нема іконостаса, о. Антоній прикусив губи. Та вже справді впровадив его наш уніятський св'ященик в клопітливе положеня, завважавши, що в Росії скасовано старий спів церковний, тропарі і т. д. а введено чужий нам напів. Се потвердив о. митрополит словами, «так у нас се іспорчене, у вас же древній напів». Між иншими жалував ся о. митрополит Антоній, що наш Ексн. Кир Андрей не відвідав его, візитуючи над границею і замітив злбно: «убоял ся Рима». На те замітив наш св'ященик, що замітка ся неоправдана, бо візитуючи над границею наш Високопреосв'ящений терпів тяжко на ногу, та що з візитами приватними не потрібує нігде оповідатись, а колиб чого бояв ся, то хйба хулїганів в Росії, котрі чоловіка беруть в ошіку ледво з воза залізе. Тут саме проговорив ся о. митрополит Антоній ось як: «Ну так небезпечно у нас не є, а от ми надіємо ся на Преображеніє від нас пядесят тисяч прочан, як нам обцяв ваш посол Марков».

Відтак похвалив господина депутата і зазначив, що важніші промови присилає ему до апробати «хотяй, додав, з него в Вені сьміють ся». Сей висказ заинтересував слухаючих гостей галицьких. Не вжеж господин депутат розширив виборчий округ ч. 65 аж поза Почаїв, на перекір австрійському міністерству? А на чю користь? Чи для поширення австрійської ідей повибирали галицькі мродатні круги таких депутатів?

По з мітці одного з галицьких гостей про надмірне число сект в Росії, що також роздратувало о. митрополита, гості відішли, очікуючи вістки що до паломництва тих пядесят тисяч Галичан і сповнення надій аранжерів.

Та надійшов день 18 серпня, а з ним страшне розчароване. Прочани не зголошались, отже русско народная організація в Бродях взяла ся мобілізувати в трох кацапських селах, як Чехи в Брідщині, прочан з даровим переїздом до Києва і харчованем. Господин депутат Марков вернувши з Росії, поблагословив на „вокзали“ в Бродях прочан на даровое перевезеніє і около 150 збаламучених агітаторами з звісним Ничаєм на чолі, поїхали на поклон матушкя. Радувались тільки наші місцеві опікуни, мовляв «взорка удаła się nam», тай думали, що буде можна сего факту ужити для політичних цілей. Тільки на дармо. Раз що поїхали з Брідщини люди від всеполяків зависимі, друкарі з друкарень польських, учителі і учительки, котрим видно безкарність була запевнена, та до того кільканайцять обряду латинського! Так, кий має два кінці. Се власне характеричне, що перед поїздкою, оден з матадорів в повіті спитав одного св'ященика: «Jak ksiądz myśli, czy szuzma dałaby się chociaż trochę tutaj wprowadzić?». Не будемо повторяти сего, що о прогульці відоме з часописий, тільки для заокругленя вісток додамо, що так як

наші організатори путешествія розчарувались, так в порівнаню до сего розчароване в Почаєві було страшне. Отже не пядесят тисяч, іно всего сто пядесят гостей. І то самі хапуни, що коби наїстись і напиться, а купувати воду почаївску, Листок почаївський, всілякі реліквії не було кому. Так отже се правда, що „зарубежні“ се жебраки, що тільки і дивлять ся в твою руку а ту і своїх «істинно русских» хапунів досить а каси порожніють. Отже се правда, що сказав колись Саблер: «Коли я бачу при дверях чоловіка скуденого, так я вже певен, що то галицькою рускій по пособія». Та в Почаєві дали їм тільки їсти. і то не їсти, але жерти, баж на пядесят тисяч приготували. Не диво отже, що другого дня при відїзді була сволоч така спита, що не хотіли і слухати маючого найліпші кацапські інтенції отца Віталія, але відай якийсь ревнгий котрогось «bardzo porządneho księdza» як представляє їх „Dziennik“, на самім початку нагорної проповіді о. Віталія затяг наше славне дяківське: — е — мнооога я літа... аж о. Віталій з досади плюнув, а наші хулїгани не пішовши звичаєм «русских» під благословеніє, потягли хутчі до вагонів, щоби склонити тяжкі голови на спочанок.

(Дальше буде).

Просимо відновити передплату.

Новинки

— Календар. В п'ятницю: руско-кат.: Івана Богосл.; римо-кат.: Діоніза. — В суботу: руско-кат.: Калистрата м.; римо-кат.: Франца Борджа.

— В справі змін в єрархії нашій духовній подав перед кількома днями „Галичанін“, а за ним польські дневники вість, що ректор духовної семінарії д-р Жук має стати суфраганом Є. Е. Митрополита, а відтак заняти місце Є. Е. Єпископа Чеховича. Можемо на основі певній заявити, що ся вість є звичайною видумкою тим більше неприличною, що назначує вже наслідство Владиці, котрий є в повній силі віку і з великою ревністю і пожертвованем сповняє свої обовязки архієрейські. — Такі самі сензаційні вісти пускає „Руский Селянин“ про вибір руского члена кравового віділу, висуваючи то п. Скварка, то Кивелюка, то Ганчаковського. Відоме trifolium „Галичанін“, Dziennik Polski і „Руский Селянин“ — се відома кузня таких сплетень, які спільно кують ся а потім ідуть в світ.

— З Галича доносять, що заходом тамошнього нотаря п. Гузара відкрито наново заснічену Читальню „Просвіти“. Стало ся се дня 20. вересня. Сей день буде памятным для народних відродін славного колись города Галича, в яким заволоділа була міщанством кацапщина. Поки що вписало ся до Читальні 40 членів, але будучність призьбирає їх більше. Наслідком сеї події кацапня попала в скажену лють, бачучи, що ґрунт усуває ся їй під ногами. В ночі по заг. зборах Читальні вибито шиби в помешканю п. Гузара, але кацапських розбизак спіймано ще тої самої ночі і всаджево до „холодної“. Народна праця п. Гузара найде всюду щире і заслужене признане, дав би Бог, аби стала також приміром по инших наших містах і селах.

— Землетрясенє. В ночі з вторника на середу дало ся відчути у Львові доволі сильне землетрясенє двома наворотами. Першим разом коло год. 10³/₄ тривало около пів минути, другим наворотом коло год. 2 тривало поверх минути. Найсильніше відчули землетрясенє мешканці узгір докола Львова як в сторонах

цитаделі і Високого замку, а також на вис-
сих поверхах каменець в середмістю. Про
него доносять нам ось як:

Землетрус у Львові, який учули насе-
ленці в ночі з 6 на 7 жовтня, дав ся особли-
во сильно відчуті в улиці Собісчини (бічна
ул. св. Войтіха коло Високого Замку). Часо-
писи подали численні описи вражінь, які ви-
кликкала ся подія у ріжних осіб, тож не від-
річи буде, коли і я поділю ся з читачами
вражінем, яке я відніс тої ночі. Зі сну пробу-
дило мене пуканє до шиби вікна. Я став на-
слухувати і переконав ся, що походить оно
від удару мосяжних кільцят при занавісі над
вікном. За хвилю видало ся мені одначе, що
хтось ходить по комнаті, а пізнійше ліжко
зачало під мною колихати ся. Позаяк як
вже перед двома роками чув дворазовий трус
землі, сейчас догадав ся я, що й тут ходить
о те саме, лише в більших розмірах. Виско-
чив я проте з ліжка, але в тій хвилі почув я
як наш дім (ул. Собісчина ч. 5) почав незви-
чайно сильно колихати ся в напрямі з заходу
на схід. Мятник годинника, висячого на сті-
ні почав колихати ся в противнім (як зви-
чайно) напрямі і ударяючи о пружину, яка
вбиває години, викликував через те дивний
звук. Колиханє дому трвало з яких 10 се-
кунд, а коли я поглянув на годинник, була
год. три чверти на 11 перед півночю. Зій-
шовши з моєї комнати (яка є на першій по-
версі) на діл, дізнав ся я від одного з моїх
братів, що й він вставав рівночасно, бо чув
сильне колиханє дверей. Колиханє хати від-
чув лише я, може длятого, що моя комната
находить ся на поверсі в формі вежі і чутли-
війша була на діланє землетрусу. Порівнюючи
моє вражіне з описаними в часописах вражі-
нями інших осіб я переконаний, що як раз з
нашої околиці землетрус дав ся найсильнійше
відчуті, бо була хвиля, в якій мені здавало
ся, що хату зовсім з основ вирве. *Др. Богдан
Барвінський*

В каменеці під ч. 39 при ул. Театинь-
ській мешканці, думаючи що каменеця валить
ся, вибігли на улицу. Часть каменеці так за-
рисувала ся, що мешканців єї деложовано.
Так само попукала 4-поверхова каменеця на
розі улиці Вірмєньскої і Гродзіцких. Сильно
відчули потрясенє стражаки на ратушевій ве-
жі. Здавало ся їм, що вежа похилила ся, а
приписували се сильному... вихрови, який тоді
щалів над містом. Загалом порушила ся під-
час першого потрясеня землі вся околиця
Львова. Так само дало ся чути землетрясенє
у цілій східній Галичині, на Буковині, на ро-
сійській Поділю, в Румунії і на Угорщині. З
ріжних місць східної Галичини доходять вісти
про потрясенє землі.

З Підволочиск доносять нам: Ві второк

о год. 11. вечер. чути було землетрясенє кіль-
ка секунд в напрямі зі сходу. Сильнійше ма-
ло бути в Жмеринці (Росія), так що заряд
зелізничий контролював мости по стороні ро-
сійській, з тої причини нічний поїзд до Під-
волочиск прийшов зі значним опізненєм. *В.*

Днесь 6 жовтня о 11 годині (час серед-
но европ.) в ночі далось чути тут в Білобож-
ниці сильне трясенє землі, яке трівало 5—6
хвиль — з напрямом від півночі до півдня —
трясенє землі попередив глухий гук підзем-
ний рівно 5—6 хвиль триваючий. 9 осіб рів-
ночасно спостерегло в хаті дрожанє і замітне
колибанє обстанови домової — бренькіт вікон
і скла; — долівка мов на моклавині філюва-
ла, а стіни і дах тріщали. Цілий сей день
віяв сильний вихор з західної сторони. *С.*

В ночі з дня 6 на 7 с. м. около год.
11-ої в ночі дало ся чути в Переволоді коло
Бучача досить сильне землетрясенє. Многих
мешканців села збудив зі сну гуркіт, при чім
мало ся вражіне, що ціла постіль трясе ся.
Одній жєнщині, що мешкає в старій лихій
хаті, здавало ся, що хата валить ся, так що
з переляку аж захворіла. Кажуть декотрі, що
трясенє повторилось два рази і трвало кіль-
ка хвиль. *Д.*

В Коломиї поспадали образи зі стін. В
Городенці відчуте глухий лоскіт під землею.
В Заліщиках позарисовували ся стіни домів,
а так само в Грималові. В Монастирских сто-
ли і крісла захитали ся. В Золочеві настала
паніка, так що багато людей вибігло з ліжок
на двір. Одним словом землетрясенє, доволі
рідке у нас явище, нагнало страху неодній
родині.

Осередок землетрясеня, як подає астро-
номічна обсерваторія на львівській політехніці,
віддалений на схід від Львова на яких 500 кі-
лометрів, отже лежить десь коло Камінця
подільського. Характер єго не є вулканічний
лише тектонічний, значить, десь глибоко під
землею запали ся поклади підмиті певно во-
дою. Другий наворот потрясеня землі коло 2.
год. по півночі був далеко слабший і був не-
наче відгуком першого. Геологи пояснюють
се тим, що потрясенє облітає докола землі і
повертає на то само місце по яких двох го-
динах і дає ся легко відчуті. Можливо, що і
тепер так було.

— **Вистава народного мистецтва.** Коло різ-
двяних свят с. р. має бути в Києві вистава
виробів української народної промисловости і
мистецтва, яку уряджає місцеве „Кустарное
Общество“. Сими днями уряд київського „Ку-
старного Общества“ вже розіслав, за підписом
свого голови, М. Суковкина (предсідателя ки-
ївської земської управи) запросини до сеї ви-
стави. На виставі мають бути тільки ті річи,
що належать до творів народного мистецтва.

В запросинах нагадує ся про надзвичайно
вдатну виставку „Общества“, що була в 1905
році (в Києві), і висловлює ся надія, що ви-
става 1909-го буде не згірша, бо сподівано,
що і в сій виставі возьмуть участь і земства,
і багато поодиноких осіб, котрі мають у себе
всякі річи з ознакою народної творчости. На
виставу приймати муть найріжнійші вироби,
нові і стародавні. Будуть такі відділи: гончар-
ство (посуди, кафлі, забавки), ткацтво (вироби
полотняні, вовняні, з затканими wzорами); осо-
блива увага буде звернена на килими й пла-
хти); вишиванки; плетені вироби (з соломи,
лози і т. д.); вибійка; вироби шкурятні (ви-
кладки на кожухах то-що); різьблені й мальо-
вані з дерева, каменя, скла, металів то-що;
роблені квітки, музичні інструменти; фото-
графії й малюнки (убраня, побутові сцени,
кравиди). Останний речинець прийманя по-
силки для вистави — 15. січня 1909 р. Заси-
лати посилки треба в Київ, з городської музей.

— **Пам'ятник Адамови Міцкевичу.** В Парижі
утворив ся комітет для відкриття пам'ятника
великому польському поетови Адамови Міцке-
вичу. В комітеті беруть участь видатні пред-
ставники французької літератури, науки й умі-
лости. Ініціатива збудованя пам'ятника нале-
жить письменникам — братам Леблон.

— **Дикі каштани** можна зужиткувати до
чищення плям товстих з матерій чорних і
лєних. Сьвіжо опалі каштани збирає ся, розкра-
ває на чотири части і сушить. На ніч зали-
ває ся горячою водою (на повну жменю ка-
вальчиків каштанів 1 літр води) а на другий
день зливає ся вода, потираючи перед тим
руками каштани, в иншу посудину і перети-
рає ся заплямлені матерії.

Оповідки.

— **Дальший репертуар львівського руського на-
родного театру в Коломиї.** (Сяля Каси щадни-
чої. Початок представлення 7½ вечером).

В суботу дня 10. с. м. „Барон цыганів“
оперета в 3 діях Стравса.

В неділю дня 11. с. м. перший раз „Ма-
рійка“ народний образ зі співами в 5 діях А.
і В. Мрштїка (з чєского).

Ві второк дня 13. с. м. „Ревізор з Петер-
бурга“ комедия в 5 діях М. Гоголя.

— **Іменованя і перенесеня.** Міністер судівни-
цтва в порозуміню з міністерством справ вну-
трішних увільнив радника висшого суду краєв.
Фльор. Малиновского від функції предсідате-
ля при суді мировім для заведеня обезпеченя
робітників від нещасливих пригод у Львові,
а на єго місце іменовував радника суду краєв.
Марк. Фединьского предсідателем, дальше ра-
дника суду краєв. Йос. Пйонтковского другим
а радника суду краєв. д-ра Альфр. Мінца тре-
тїм заступником предсідателя в повиснім

**Матеріяли до історії звосин Галичан
з Буковинцями.**

Ч. 164.

*Про критики п. Бажаньского і Гєсльога на муз,
твори Ів. В-а.*

Львів, 1870, 30. мая. З листу Осипа Барвін-
ского до Ів. Воробкевича.

(Дальше).

Се опечатанє й заадресованє до Вахня-
нина передам звавтра рано.

Коломвйки Бажаньского і Заповіт Шев-
ченків композиції Лисєнка розстараю ся.

Незабаром дістанеш б. ч. „Правди“, де
буде конєць моєї відповіді Краї-єви. Будь
теж такий добрий, напиши мені колись при
спосібности, як судиш Ти о сій відповіді і що
говорять на теє люде другі, н. пр. редактор
„Зорь буковинской“. Немало мене втішать
як почую я хоть би й прикре слово про свою
першу працю печатану.

(Далі поясняє Ос. Б. Воробкевичєви слово
„титар“).

Ч. 165.

*Децо з буковиньскої політики 1870 р.
Чернівці, 1870, 6. липня. З дневника Григорія
Воробкевича.*

В політиці австрійській сумно. Міністер-
ство одно розвязує ся, доуге запроваджує ся,
а так виходять люде на верх, котрі і не снили
ніколи міністрами бути. От як і Петріно, не-
служивший вігда в єтатській службі, а тільки
отличивший ся краснорічивостию своєю в сеймі
буковиньскім.

Розвязав ся нарешті і сейм царства
(Reichsrath) в Відні — і гай! вибрати нові
депутати! Закипіло у всїх провінциях, навіть
в нашій маленькій Буковині; увихають ся Ру-
муни, Русини, Німці і Поляки, але тільки по-
верхні верстви общества. Нарід. властивий наш
хлібороб, політично мертвим єсть і не пони-
має, о що річ іде.

Такоже і мене пропонували Русини на
кандидата в заставнецькім окрузі виборчім. Я
не приймив, бом знав, що не буду вибраним.
Мартинович приймив ся намість мене канди-
датури. Румуни зі своєї сторони положили в
кандидати в руских округах своїх Руму-
нів, опрїч Віжницї, бо там якийсь Кушнїр, Ру-
син, кандидує. Вуйко мій, Козуб, старає ся
вибраним бути в Заславнецькім, єго і Румуни
протєгують, бо він ся мнить корєнним Руму-

ном тай годі! А говорити і писати добре або
хоть середно по румуньски — дасть Біг!..

Щом не приймив кандидатури, знов щом
ся осмілив сказати: „Ані один з пропонова-
них кандидатів руских не вїде з урни; нарід
буде змежи себе вибрати своїх таки мужи-
ків“ — зробило, що Русини мене не люблять,
та ще то, щом вибраний при народнім собра-
нні 23. юлія 1870 в члєни комітєга, котрий
має ся займаті возстановленієм автономії
церкви православної в Буковині, причинило ся
дуже, що Русини давять ся на мене немило.
Мусїв я тому виступити з Бєсїди і із обще-
ства полїтичного руського, бо мов сумліне дїк-
тує мені, стати за мою церков. Ошукують нас
церковних бояри-пани — застисне їх кара за-
служена, бо навкотило ся много на них, і не
радив би я їм уже лукавнувати, а прямо іти,
бо тільки сим послїдним способом могли би
ще гдєяку симпатію для себе придобити. Ви-
ступив я також з румуньскої Бєсїди, би не
дати соблазну нікому.

мировім суді. — Львівський висший суд краєв. переніс ведучого книги ґрунтови, Ів. Тушкевича зі Львова до Перемишля та іменував офіційно канцелярийного в суді повітовім в Добромилі Стеф. Сагалу стар. офіційном канцелярийним в суді повітовім в Бродях. — Президія гал. краєв. дирекції скарбу іменувала управителями податковими в ІХ кл. ранґи офіційлів податкових: Волод. Стеблецкого, Волод. Гоцкокого, Мечисл. Купца, Мих. Стопку, Йос. Накрийку, Ад. Кривульта, Тад. Блюмеского, Йос. Литвинського, Ів. Сараму; Евд. Круліковського, Стан. Михаловського, Вінк. Крупінського і Евд. Пацановського; офіційлами податковими в Х кл. ранґи асистентів податкових: Йос. Добжанського, Ст. Мінніха, Евг. Каміньського, Льва Ульриха, Чесл. Харжевського, Ник. Перейму, Дав. Функенштайса, Герм. Шаньра, Волод. Слівінського, Теоф. Новака, Ант. Тица, Волод. Осолівського, Вікт. Дидка, Ант. Минасевича, Ів. Крижановського, Роб. Христа, Ів. Зарицького, Григ. Павлика, Дим. Пращаца і Ів. Керницького.

Наука, штука і література

— *Е. Ростанд*. Романтичні. Комедія в трьох діях. Переклад Франц Коковський. Ба-кладом Осипа Стадника. Чернівці, 1908. З друкарні «Рускої Ради». Стор. 82. Ціна 1 кор. Головний склад в книгарні Наук. тов. ім. Шевченка. — Отже перший випуск «Бібліотеки для аматорських театрів». У нас на тво-ри пригідні до аматорських вистав велика посуха. Тому то з приємністю можна повітати почини п. Стадника — видаване таких творів. Саміж «Романтичні» — се твір, яким лавний пніі на весь сьвіт поет Едмонд Ростанд по-чав свій завід драматурґа. (Е. Ростанд родив ся в Марсильї 1864 р., жив від 1885—1901 в Парижі, тепер живе в полудн. Іспанії) Хоча властиву славу его утревалила богатирско-сьміховинна драма «Cyrano de Bergerac» (1897) як і віршована драма «L'Aiglon» (Вірлятко), в якій ролю героя принца Райх-штадту так славно грав велика Сара Бернард — то «Романтичні» ще й досі чарують тон-ким гумором, сердечністю іронії і мистецкою будовою твору. Формою застарілого псевдо-класицизму сьмієть ся поет нового часу з пересад романтизму, хорого на старечу здит-тинілість. Властива епоха романтизму в літе-ратурі і штуці давно вже поза нами, та мимо того нерав еще відзиваєть ся вона сьмішною пересадністю і штучністю, нахилом до незви-чайности і бомбасту в творах мистця і — в житю. Так, у житю людини, що творить собі другий, штучний сьвіт, мріями прикрашаючи порожнечу своїх днів, закриваючи перед со-бою сіру буденність сего житя й свою вла-снуну... Ростанд — се великий артист. Чудово зобразив він і так природно змалював усю ненатуральність «романтичних», що ось ось шукаємо довкола себе за ними, за тими зна-комими! Твір лишає по собі справді арти-стичне вдоволенє. Ті помисли «романтичних» такі наївні, а такі до тих типів підхожі; тотя дитинно-романтична мова, ті мрії-мрії, не свої, вичитані зі старих книжок годівників голодного людського духа, тотя повага ділани в найкомічнійших ситуаціях і т. д. — все те таке вірне зображенє манери, навяне сердеч-ною іронією і неробленим щирим гумором.

Переклад п. Коковського вірний і гар-ний. Вірш немучений, пливе собі свобідно, так свобідно, щя впадає часом у сялябичність. Се однак не шкодить цілости нічого, подеку-ди навіть підносить і удержує наївність мови. П. Коковський міг би дуже гарно прислужити ся нашій літературі, колиб лише зладив біль-ше подібних перекладів. Придадоб ся лише, аби наша публіка в своїмуж власному інте-ресі підпомогла «Бібліотеку аматорських теа-трів» і розкуповувала єї випуски як слід, а то часом аж жалко стане погадати, кілько-то корисних починів паде у нас до долу,

кілько видавництв у нас буває мертворожде-них — з нашоїж тільки вини... С. Я.

— Сагайдачний, історична повість. За О Мордовцем Г. Хоткевич. (З 19 малюнками).. Львів 1908. Коштом і заходом Товариства «Просвіта». Стор. 96, 16 кп. Ціна 50 сот.

— *Нова книжка*. Сими днями у Київї виї-шла з друку нова книжка: «Чернігів-ка». Написав М. Костомаров. Бувалицина XVII віку. Переклад. З передмовою Б. Грін-ченка. Книжку видала київска «Просвіта».

Посмертні огаівістки.

— *О. Молейти Бирчак*, усокоїв ся дня 5. с. м. в Підбережю, калуского деканата, в 26. р. житя, а в 2. р. сьвященства. В. е. п.!

Галицький сойм.

Засіданє в дня 7. жовтня 1908.

По відчитаню спису петицій з дневної черги уділено громадї Кошичинї дозволу побирати висші оплати від спиртусових на-питків, а Грималови побирати звичайні опла-ти громадскі від таких напитків.

При дальшій дискусії над звітом з ді-яльности VI департ. кр. виділу забирали го-лос референт Фрухтман, п. Т. Старух і ин, почім прийнято звіт з внесеннями комісії

По сім поручено правительству приділи-ти грош. Домашківці і грош. Дриців до пов. суду Болинівці, громаду Красне до політвично-го судового повіту в Зборові, а громаду Бе-леїв до пов. суду в Долині, а петицій грош. Забір о приділенє до суду й податкового ур-яду в Раві рускій та петицій повітових репре-зентацій що-до позичок до висоти 40 проц. передано краєвому віділови. По полагожденю кільканацяти перших читань новооставлених внесенєв засіданє замкнено о год. 2-ій по пол. а слідуюче засіданє відбуває ся нині о 10. год. рано.

Телеграми

з дня 8. жовтня.

Букарешт. Дневник Adeverul дістав з Царгорода телеграму з вістю, що в Афинах виконано замах на грецкого престоло наслід-ника Константина. Замаху доконано на коли маневрів штилетом, яким анархіст пробив князя 14 разів. Потвердженє сеї вісти доси нема.

Атени. Населенє острова Крета порішило прилучити острів до Греції. По всіх місцевос-тях острова заведено грецкі власти. Тисячі Кретийців прлбуває до головного міста Канеа, аби висловити почуте одушевленє для Греції.

Відень. Кружляє чутка, що міністерство залізниць має завести 9-годинний час праці на залізницях.

Білгород. В місті демонстровано прота Австро-Угорщини. Часть сербскої армії змобі-лізована стоїть над рікою Дріною.

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ.

Готел., реставрація і казарма — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 8. X. 1908: Ник. Соляни-кий, Березів середній; Ів. Цимбалюк, Іванівці; о. М. Попович, Павлів; Бр. Яляціньский, Яро-слав; Мик. Галас, Кульчики; о. Василь Загає-вич, Волчуки; Яр. Кир Пасічинський, Макувєв; о. Вас. Мясик, Ванькова; о. Ів. Каранович, Миколаїв к. Бродів; Ом. Калинич, Гоновецько горин.; Мих. Потоцкий, Вадоваці; Вас. Полі-шук, Колодївка; Ів. Ваврик, Тустановичі; о. Мих. Косоноцький, Барин; о. Юл. Галькевич, Ходовичі; Ан. Галькевич, Ходовичі; Йос. Дем-чук, Сокаль; Зен. Присташ, Михновець.

ЗАПРОШЕНЄ ДО ПРЕНУМЕРАТИ.

БОГОСЛОВІЄ ПОРОВОСТВЕННЕ приладжене до потреби руских сьвящеників Йосифом Мільницьким, почетним пралатом папским, крїлошанином греміяльним Митропол. Капітули, д-ром Богословія і пр. вже напечатане за призволенєм Всесьвіт. і Вседост. Митроп. Ординарияту. Дві перші части вже виїшли в сім році. Третя виїде в слідуючім році. Щоби так важне діло скоро розійшло ся, предплата на дві перші части стоїть лиш тільки 4 К, хотїй 35 аркушів печатаних в вел. 8° обнимають. О скоро пересланє предплати на руки автора під повисшою адресою просить ся всіх сприяючих сему видавництву. Пересылка наступає франко безпроволочно. (3—3)

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).

приймає обезпечєня будинків, всяких річий до-машних і господарських, збіжя і лаші против шкід від пожару.

Шкоди зликує і виплачує «Дністер» з найбільшою скоростю. Оцінка шкід відбу-ває ся в присутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив «Дністер» 15885 відшкодо-вань в сумі вісім і пів мільона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся чле-нам. Звороти за р. 1906—1907 вносили по 10 проц.

Банк красвий у Львові і в Чернівцях, Ка-са ощадности у Львові, Руска Шадниця в Перемишля приймають поліси «Дністра» при уділюваню позички.

На житє можна обезпечити ся череа «Дністер» в Краківськїм Товаристві.

Агенції «Дністра» находять ся в кождім місті і в мвогих селах; там, де еще не ро-бить инший агент «Дністра», можуть пись-менні селяни старати ся о уділенє агенції. До тепер заробили агенти 1,142,108 корон провізії.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	К 1,003,364 —
„ резерви премій	„ 613,720 —
„ спец. на звороти	„ 50,989 —
„ на ріжницю курсів	„ 3,437 —
„ резерви спеціальної	„ 35,000 —
„ емерит. урядників	„ 218,364 —
инші фонди заосмотрєня	„ 40,000 —
Разєм сума	К 1,964,824 —

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	в				
	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ноци
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:44	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:30	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рави рускої	7:10	12:40	4:30	—	—
Ялова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	—	12:40	4:30	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	в				
	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ноци
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломиї	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рави рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35†
Ялова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35†
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:10

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим дру-ком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.